

Transformative Teaching: A Journey Deep into the Teaching Experiences of Elementary Teachers Using the Phenomenological Method

Morteza Moradi Doliskani * Department of Educational Sciences, Farhangian University, P.O. Box 14665-889, Tehran, Iran.
Nahideh Mahdavi Department of Islamic Education, Farhangian University, P.O. Box 14665-889, Tehran, Iran.
Robab Rahmati Department of Educational Sciences, Farhangian University, P.O. Box 14665-889, Tehran, Iran.

Abstract

For their teaching to be effective, teachers must be aware of and have mastery of the knowledge and skills required to achieve educational and training goals, so that they can apply them at the right time and in the right way. This research aims to examine and identify the internalized teaching components of primary school teachers from the perspective of the areas of the Education and Training Development Document. The present research method was applied in terms of purpose and qualitative in terms of data collection and phenomenological in terms of research; for this purpose, 21 teachers and educational leaders with sufficient experience in teaching elementary education in Karaj city were selected through purposive sampling until information saturation was reached and they participated in semi-structured interviews. The conversations were recorded with permission from the individuals and transcribed, and sentences and phrases were analyzed using the Collaizi method. The research findings were presented in the form of 4 concepts and 9 sub-concepts, namely: 1- Human relationships (including teacher and student, media and family, school and parents), 2- Professional competencies (including teaching skills and professional knowledge), 3- General competencies (including personality traits, skills) and 4- Beliefs and attitudes (including moral-value, psychological). According to the research findings, it is recommended to pay attention to human factors, competencies (specialized, general), and emotional-value characteristics of elementary school teachers in the education development document. According to the research findings, it is suggested that education system decision-makers design and implement appropriate in-service courses for effective teaching of elementary teachers in terms of human relations, teaching competencies, ethical and psychological characteristics, so that by rethinking their education and teaching, they can pay attention to the dimension of discipleship and the components of transformative teaching.

Keywords: Transformative teaching, Phenomenology, Elementary students, Teachers

* Corresponding Author: m.moradidoliskani@cfu.ac.ir

How to Cite: Moradi Doliskani, M., Mahdavi, & N., Rahmati, R. (2025). Transformative Teaching: A Journey Deep into the Teaching Experiences of Elementary Teachers Using the Phenomenological Method, *Qualitative Research in Curriculum*, 6(20), 155-180. <https://doi.org/10.22054/qric.2026.88608.441>

© 2025 by Allameh Tabataba'i University Press

Publisher: Allameh Tabataba'i University Press

تدریس تحول آفرین: سفر به عمق تجربیات تدریس معلمان ابتدایی با روش پدیدارشناسی

مرتضی مرادی دولیسکانی*
گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۱۴۶۶۵-۸۸۹
تهران، ایران.

ناهیده مهدوی
گروه آموزش معارف اسلامی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۱۴۶۶۵-۸۸۹
تهران، ایران.

رباب رحمتی
گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۱۴۶۶۵-۸۸۹
تهران، ایران.

چکیده

معلمان برای اثربخش بودن تدریس خود باید بر دانش و مهارت‌های مورد نیاز جهت دستیابی به اهداف آموزشی و تربیتی آگاهی و تسلط داشته باشند تا در زمان مناسب و به شیوه‌ای مطلوب به کارگیرند. این پژوهش با هدف بررسی و شناسایی مؤلفه‌های تدریس تحول آفرین معلمان دوره ابتدایی انجام شده است. روش پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از حیث گردآوری داده‌ها، از نظر تحقیقی کیفی و از نوع پدیدارشناسی بود. به همین منظور از بین معلمان و راهبران آموزشی دارای تجارب کافی در زمینه تدریس مقطع ابتدایی آموزش و پرورش شهرستان کرج تا رسیدن به اشباع اطلاعات، ۲۱ نفر از آن‌ها به شیوه نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و در مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته شرکت کردند. گفتگوها با کسب اجازه از افراد ضبط و روی کاغذ پیاده شد و با استفاده از روش کلایزی، جملات و عبارات مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌های پژوهش در قالب ۴ مفهوم و ۹ مفهوم فرعی یعنی: ۱- روابط انسانی (شامل معلم با دانش آموز، رسانه و خانواده، مدرسه و والدین)، ۲- شایستگی‌های حرفه‌ای (شامل مهارت‌های تدریس و دانش حرفه‌ای)، ۳- شایستگی‌های عمومی (شامل ویژگی‌های شخصیتی، مهارتی) و ۴- باورها و نگرش‌ها (شامل اخلاقی-ارزشی، روان‌شناختی) ارائه گردید. با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود تصمیم‌گیرندگان نظام آموزشی، دوره‌های ضمن خدمت مناسبی برای تدریس اثربخش معلمان ابتدایی از نظر روابط انسانی، شایستگی‌های تدریس، ویژگی‌های اخلاقی و روان‌شناسی طراحی و اجرا کنند، تا با بازاندیشی در آموزش و تدریس خود، به بعد شاگردپروری و مؤلفه‌های تدریس تحول آفرین توجه کنند.

کلیدواژه‌ها: تدریس تحول آفرین، پدیدارشناسی، دانش آموزان ابتدایی، معلمان

* نویسنده مسئول: m.moradidoliskani@cfu.ac.ir

استناد به این مقاله: مرادی دولیسکانی، مرتضی، مهدوی، ناهیده، و رحمتی، رباب. (۱۴۰۴). تدریس تحول آفرین: سفر به عمق تجربیات تدریس معلمان ابتدایی با روش پدیدارشناسی. فصلنامه پژوهش‌های کیفی در برنامه درسی، ۶(۲۰)، ۱۸۰-۱۵۵. <https://doi.org/10.22054/qric.2026.88608.441>

© ۲۰۲۵ دانشگاه علامه طباطبائی

ناشر: دانشگاه علامه طباطبائی

مقدمه

آموزش و پرورش به عنوان رکن اساسی توسعه فردی و اجتماعی، همواره نیازمند رویکردهای نوین و اثربخش در عرصه تدریس است (موهیمن و دیگران، ۲۰۲۴). تدریس مهم ترین فعالیت آموزشی است و تدریس اثربخش، برای عملکرد کارآمد نظام های آموزشی و کیفیت یادگیری از اهمیت بسزایی برخوردار است (پارستیکاوتی و دیگران، ۲۰۲۴). امروزه به نظر می رسد شیوه های آموزشی سنتی ممکن است برای جامعه کنونی با همه تغییرات و تحولاتی که دارد اثربخش نباشد (عابدی، ۲۰۲۴). (ازاین رو شناسایی ویژگی های تدریسی که به نیازهای فراگیر، چالش های فکری و تجربیات زندگی فراگیر توجه کند (مهربیان و همکاران، ۱۴۰۱)، به عنوان یک موضوع چالشی، کانون توجه برنامه ریزان درسی و معلمان شده است.

تدریس، بخش تنومند و مهمی از فرآیند تعلیم و تربیت است که علاوه بر نیاز به مهارت در اجرای روش های مناسب، نیازمند ملاحظات اخلاقی خاص حرفه تدریس (مانند مهارت در اجرای تدریس) است (مرادی دولیسکانی و همکاران، ۱۳۹۵). تدریس را می توان هرگونه تأثیر یا نفوذ تعریف کرد که میان افراد آدمی رخ می دهد و هدف آن ایجاد تغییر مطلوب در رفتار است (کیم و دیگران، ۲۰۲۱)، اما تأکید بر تدریس آموزشگاهی و جدیدترین تعریف صورت گرفته از آن، تدریس عمدتاً به فعالیت های کلاسی معلم در حضور دانش آموزان و غالباً به صورت کلامی انجام می گیرد، گفته می شود (لویی و دیگران، ۲۰۲۴). در رویکردهای جدید تدریس تحولی، دانش آموز هم یادگیرنده است هم محصول یادگیری؛ یادگیرنده است (مککاهرن، ۲۰۲۱). ، زیرا دست کم در قسمتی از مطالعات خود، دست به اکتشاف می زند و هم محصول یادگیری است (دای، لیو و لیم، ۲۰۲۳). آیزنر^۷ (۱۹۷۹) معتقد است که «علت مقبولیت دیدگاه تدریس-یادگیری، یا استعاره خرید-فروش، این بوده که تدریس همواره یک هدف از پیش تعیین شده - یعنی یادگیری - را ایجاد می کرده است» (کاویانی و همکاران، ۱۳۹۶) و به قول گیلبرت رایل، تدریس نوعی فعالیت هدف مند بوده و نشان گر

1. Prastikawati et al
2. Abedi
3. Kim et al
4. Liu et al
5. McCaughren
6. Dai, Liu, & Lim
7. Eisner

نوعی «دستاورد» و نه صرفاً یک «وظیفه» است (کیو^۱، ۲۰۲۲). ایونس^۲ (۲۰۲۵) تدریس اثربخش و تحولی را ترکیبی پویا از تجربه و تخصص معلم در مجموعه وسیعی از راهبردهای آموزشی به همراه درک عمیقی از تک‌تک فراگیران در کلاس و برآورده کردن نیازهای آن‌ها در زمان مناسب تعریف می‌کند.

تدریس تحول‌آفرین، به‌عنوان یکی از رویکردهای نوین و مؤثر در آموزش و پرورش مطرح شده است که با نقد روش‌های تدریس معلم‌محور و یکجانبه، به موقعیت‌های غیر قابل پیش‌بینی تدریس و تصمیمات «برآمده از موقعیت» توجه دارد (کیلاگ^۳ و دیگران^۴، ۲۰۲۵، پتیوت^۴ و دیگران^۴، ۲۰۲۲، هافرو^۵ دیگران^۵، ۲۰۲۱، کرکوف^۶ و دیگران^۶، ۲۰۲۴). این رویکرد که ریشه در نظریه‌های ساخت‌گرایی و شناختی دارد، بر ایجاد ارتباط معنادار بین مفاهیم جدید و دانش و تجربیات قبلی دانش‌آموزان تأکید دارد و سعی می‌کند یادگیری را به فرآیندی فعال، معنادار و پایدار تبدیل کند. در تدریس نهادینه شده، معلم نقش راهنما و تسهیل‌گر را ایفا می‌کند و با ایجاد محیطی پویا و تعاملی، دانش‌آموزان را به کشف مفاهیم، حل مسئله و ساختن دانش خود تشویق می‌کند (ویزایاکومار^۷ و دیگران^۷، ۲۰۲۴). این رویکرد با بهره‌گیری از روش‌های فعال یاددهی-یادگیری مانند کار گروهی، بازی‌های آموزشی، بحث و گفتگو و یادگیری کشف‌محور، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به‌طور فعال در فرآیند یادگیری مشارکت کرده و با استفاده از تجربیات و دانش قبلی خود، مفاهیم جدید را به خوبی فراگیرند (لطف‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین برای انجام موفقیت‌آمیز فرآیند می‌توان قابلیت‌های معلمان را در سه زمینه دانش حرفه‌ای، عمل حرفه‌ای و تعهد حرفه‌ای دسته‌بندی کرد. دانش حرفه‌ای شامل دانش محتوا، شناخت دانش‌آموز و آگاهی از تدریس و یادگیری است. عمل حرفه‌ای از طراحی یادگیری، ایجاد محیط یادگیری و ارزشیابی تشکیل شده است و تعهد حرفه‌ای، یادگیری حرفه‌ای، مشارکت، رهبری، ارزش‌ها و ارتباطات و اخلاقیات را شامل می‌شود (فتحی، و همکاران، ۱۴۰۲).

1. Qi
2. Evans
3. Kilag et al
4. Petiot et al
5. Hofer et al
6. Kerkhoff et al
7. (Vijayakumar et al

در ادامه به بررسی پژوهش‌های انجام شده مرتبط با موضوع پرداخته شد. یوسف ادیب و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی ادراک معلمان از ویژگی‌های تدریس مؤثر پرداختند و به این نتیجه رسیدند که ۱۰ مفهوم انگیزه، شیوه تدریس، بیان ابزارهای به کار رفته، طرح مشخص، ممتاز بودن، فرآورده، واکنش فراگیران، انسجام و تفکر از ویژگی‌های تدریس مؤثر می‌باشد. مرادی و همکاران (۱۴۰۲) نیز در مطالعه‌ای به شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر تدریس خلاقانه معلمان پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد که مؤلفه‌های باور تدریس، انگیزه تدریس، محیط تدریس، تعهد تدریس، کیفیت شخصی، نگرش یادگیری، تلاش شخصی، تجربه زیستی و باور تدریس به عنوان عوامل اثرگذار بر عوامل مؤثر تدریس خلاقانه معلمان می‌باشد. مرادی دولیسکانی و همکاران (۱۳۸۹) در مطالعه‌ای به بررسی ارتباط بین اخلاق حرفه‌ای و کیفیت تدریس در بین استادان دانشگاه علوم پزشکی پرداختند که نتایج آن حاکی از این بود که بین اخلاق حرفه‌ای و کیفیت تدریس استادان رابطه معناداری وجود دارد و هر چه میزان اخلاق حرفه‌ای در استادان بالاتر باشد، به احتمال بیشتری کیفیت تدریس در آن‌ها نیز بالاتر خواهد بود. معارف‌وند و همکاران (۱۴۰۴) در پژوهشی به بررسی شناسایی عوامل مؤثر بر کاربست اخلاق حرفه‌ای در معلمان پرداختند. یافته‌های این پژوهش در قالب یک مضمون فراگیر (کاربست اخلاق حرفه‌ای معلمان)، ۸ مضمون سازمان‌دهنده (ویژگی‌های شخصیتی و فردی، دانش و مهارت‌های حرفه‌ای، انگیزه و تعهد حرفه‌ای، حمایت‌های سازمانی و مدیریتی، فرهنگ سازمانی مدرسه، تعامل با دانش‌آموزان و والدین، انتظارات اجتماعی و فرهنگی، قوانین و سیاست‌های آموزشی، بازخورد اخلاقی در نظام تربیتی)، ۲۳ مضمون پایه و ۴۸ خرد مقوله حاصل شد. همچنین از تحلیل یافته‌های حاصل از مصاحبه‌ها مبنی بر شناسایی راهکارهای تقویت اخلاق حرفه‌ای معلمان، یک مضمون فراگیر (بهبود و تقویت اخلاق حرفه‌ای معلمان)، سه مضمون سازمان‌دهنده (سیاست‌گذاری سازمان آموزشی، سیستم نظارت و پاداش، توسعه انسانی)، ۹ مضمون پایه و ۴۵ خرده‌مقوله استخراج گردید. ژی و وانگ^۱ (۲۰۲۳) در مطالعه‌ای به بررسی عوامل موفقیت معلمان در تدریس پرداختند. یافته‌های این پژوهش حاکی از آن بود که خلاقیت معلم، علاقه و عشق معلم در تدریس و اخلاق مناسب در ارتباطات می‌تواند در موفقیت تدریس معلمان مؤثر باشد.

با نظر به آنچه گفته شد توجه بر ابعاد گوناگون تربیت و یادگیری و دستیابی به ابعاد تدریس اثربخش و متحول که «فراگیر و نیازهای او را» محور قرار دهد، ضرورت بازنگری در شیوه‌های تدریس و توجه به ویژگی‌های منحصر به فرد معلمان ضروری به نظر می‌رسد. یکی از مهم‌ترین جنبه‌های این تحول، توجه به نقش محوری و ویژگی‌های تدریس اثربخش از سوی معلمان ابتدایی است. تدریس تحول‌آفرین، به عنوان رویکردی که بر فهم عمیق، باور قلبی و التزام عملی معلم به اصول و ارزش‌های آموزشی تأکید دارد، بنابراین می‌تواند نقش بسزایی در تحقق اهداف برنامه‌درسی معلمان ایفاء نماید. با توجه به ضرورت و اهمیت ذکر شده شناسایی مؤلفه‌های تدریس تحول‌آفرین در پژوهش حاضر مورد بررسی قرار می‌گیرد تا بتواند بینش‌های ارزشمندی را در اختیار برنامه‌ریزان آموزشی، مدیران مدارس و خود معلمان قرار داده و به طراحی برنامه‌های توانمندسازی هدف‌مندتر و ارتقای کیفیت تدریس؛ زمینه‌ساز تحول در نگرش‌ها، شاگردپروری و عملکرد آنان گردد (گودرزیان و همکاران، ۱۴۰۳). لذا بررسی اهمیت تدریس معلمان دوره ابتدایی از یک سو و پژوهش‌های انجام شده در رابطه با موضوع پژوهش از سوی دیگر نشان داد که در برنامه‌های درسی و راهنمای تدریس معلمان، مصادیق عینی برای استفاده معلمان و مربیان از تدریس‌های مؤثر و پیامدهای آن وجود نداشته و فقط به صورت تئوری به موارد ذکر شده پرداخته شده است. همچنین پژوهش‌های صورت گرفته نیز بیشتر بر قابلیت اجرایی بودن، تأثیر عواملی چون معلم، فضا و تجهیزات مؤثر بر تحقق برنامه‌های درسی قصد شده پرداختند و توجهی به این موضوع نشده است که چگونه می‌توان در تدریس خود علاوه بر ابعاد فنی آن، به ابعاد یادگیری عملی، انگیزش درونی، ابعاد روان‌شناختی فراگیران و بعد «شاگردپروری» توجه کرد. لذا این پژوهش با هدف شناسایی و تعیین ملزومات تدریس تحول‌آفرین معلمان مقطع ابتدایی انجام شد و این سؤال پژوهشی مطرح می‌شود که براساس تجربیات زیسته معلمان مؤلفه‌های تدریس تحول‌آفرین برای معلمان ابتدایی کدامند؟

روش

این پژوهش جزء رویکردهای کیفی پدیدارشناسی است (موزاری و دیگران^۱، ۲۰۲۲). در مطالعات کیفی تجارب روزمره زندگی افراد مطالعه می‌شود تا پدیده‌هایی که به طور طبیعی در حالت‌های طبیعی رخ می‌دهند، درک شوند و در نهایت، این مطالعات تلاشی برای معنا

1. Muzari et al

بخشیدن به زندگی روزمره است. در تحلیل‌های پدیدارشناسی برای اینکه معانی و ویژگی‌های مشترک یا همان ذات از یک تجربه یا رویداد به دست بیاید، تجارب شخصی (تجارب زیسته) به دقت بررسی می‌شود (دبور و دیگران، ۲۰۲۴). از آنجایی که هدف پژوهش حاضر کاوش و کشف مؤلفه‌های تدریس معلمان تحول‌آفرین معلمان ابتدایی می‌باشد، پژوهش‌گر به دنبال معلمان و راهبران آموزشی بود که تجربه مشترکی در ارتباط با ظرافت‌های تدریس موفق و اثربخش داشته باشند، به نحوی که بتواند مشارکت اثربخش و اعتمادپذیری را برای پژوهش به دنبال داشته باشند.

مشارکت‌کنندگان پژوهش شامل کلیه معلمان ابتدایی و راهبران آموزشی آموزش و پرورش شهر کرج در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود. ملاک‌های انتخاب افراد شامل: ۱. تخصص علمی در زمینه آموزش و تدریس مقطع ابتدایی؛ یعنی در این حوزه کتاب و مقالاتی را منتشر کرده‌اند؛ ۲. تجربه عملی کسانی که در حوزه تدریس دروس مقطع ابتدایی تجربه کافی (حداقل ۱۰ سال سابقه کار) را دارند؛ یعنی بر اساس سال‌های تجربه تدریس درک درستی از موقعیت‌های بی‌بدیل تدریس در کلاس درس دارند. فرآیند گزینش افراد تا جایی ادامه پیدا کرد که در جریان کسب اطلاعات هیچ داده جدیدی پدیدار نشد و در نهایت تعداد مشارکت‌کنندگان به ۲۱ تن رسید. برای گردآوری داده‌ها، از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته عمیق استفاده شد. قبل از انجام مصاحبه درباره اهمیت و هدف از انجام پژوهش، به شرکت‌کنندگان توضیح داده شد و پس از جلب اطمینان و اعتماد آن‌ها در محرمانه بودن مصاحبه، رعایت اخلاقی مصاحبه و هماهنگی با افراد، زمانی برای مصاحبه تعیین شد. با همه مصاحبه‌شوندگان با توجه به در دسترس بودن همگی به شکل حضوری مصاحبه شد. پژوهش‌گران شرکت‌کنندگان را تشویق می‌کردند تا حد امکان آزادانه درباره تجربیات تدریس خود در کلاس‌های درس صحبت کنند و دیدشان نسبت به پدیده را به صورت آشکار بیان کنند. در صورت لزوم، پژوهش‌گر یک دید خاص نسبت به پدیده را برای معلمان توضیح می‌داد سپس شرکت‌کنندگان موظف بودند که تجربیات تدریس در کلاس‌های درس مدرسه را به یاد آورند سپس سؤال می‌شد که این پدیده چگونه می‌تواند به عنوان ویژگی‌های تدریس اثربخش باشد؟

قبل از گفتگو با معلمان، پژوهش‌گر موضوع ضبط صوت را مطرح کرد و هدف آن را برای معلمان شرح داد تا رضایت آگاهانه آن‌ها برای ضبط گفت‌وگو جلب کند. پژوهش‌گران بعد از انجام گفت‌وگو، مصاحبه را دوباره گوش می‌دادند و یادداشت‌برداری می‌کردند، سپس برای پایایی بیشتر متن مصاحبه، بعضی قسمت‌های مبهم مصاحبه را برای شرکت‌کننده می‌فرستاد تا از فهم کامل دیدگاه او آگاه شود. سپس برای پایایی بیشتر کدگذاری، متن مصاحبه برای پژوهش‌گران متخصص دیگر فرستاده شد. مدت زمان مصاحبه با هر شرکت‌کننده بین ۳۰ تا ۴۵ دقیقه متغیر بود و پس از ضبط آن‌ها به متن در نرم‌افزار ورد تبدیل شد.

برخی از سؤالات مصاحبه عبارت بودند از: ۱. درک شما از تدریس دروس (که جنبه اعتقادی و اخلاقی دارند) مقطع ابتدایی چیست؟ ۲. با توجه به تجربه تدریس این دروس ویژگی‌های یک معلم اثربخش از نظر شما چیست؟ ۳. با توجه به تجربه‌ای که در تدریس مقطع ابتدایی دارید، نقاط قوت و ضعف معلمان مقطع ابتدایی در تدریس چیست؟ ۴. شایستگی‌های عمومی و تخصصی یک معلم ابتدایی از نظر شما چیست؟

جدول ۱. ویژگی جمع‌شناختی مشارکت‌کنندگان

مشارکت‌کنندگان	تحصیلات	رشته شغلی	تعداد
معلمان ابتدایی،	کارشناس و کارشناسی ارشد	آموزگار ابتدایی	۱۳
راهبران آموزشی	کارشناسی و کارشناسی ارشد	آموزگار ابتدایی	۸

روش‌های مهم و اساسی در پژوهش تحقیق کیفی است که به کمک آن پژوهش‌گر می‌تواند به زوایای آشکار و پنهان نگرش و جهان‌بینی افراد، تفکر و اندیشه پنهان در اسنادی که مورد مطالعه قرار گرفته پی ببرد و به بررسی عمیق داده‌ها بپردازد. بر اساس ساختار مصاحبه‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت دستی و با استفاده از راهبرد هفت مرحله‌ای کلایزی (، ویریهانا^۱ و دیگران، ۲۰۱۸ به نقل از مرادی دولیسکانی و همکاران، ۱۳۹۹) انجام شد که عبارت است از: ۱. خواندن مکرر همه توصیف‌ها و یافته‌های مهم شرکت‌کنندگان؛ ۲. عبارت‌های مهم و معنادار از هر مصاحبه که مستقیماً به تجربه‌های تدریس اثربخش معلمان مرتبط بود استخراج شدند؛ ۳. مفهوم‌بخشی به جمله‌های مهم استخراج شده (بدین منظور جملات و عباراتی که مربوط به سؤال‌های پرسیده شده در مصاحبه‌ها بودند، جدا شده و در

فایل‌های جداگانه‌ای نگهداری می‌شدند. این کار به این دلیل انجام شد که اطلاعاتی که درصد اهمیت کمتری دارند، از دست نروند، زیرا ممکن بود در مراحل بعدی اهمیت آن‌ها مشخص شود (بیرون کشیدن جملات مهم). این فرایند توسط ۲ نفر از پژوهش‌گران به صورت جداگانه انجام شد و سپس معانی بیرون کشیده از جملات با هم ترکیب شدند تا یک معنی مشترک حاصل شد (ایجاد معانی و فرموله کردن)؛ ۴. سازمان‌دهی مطالب در دسته‌های خاص دسته‌بندی شد (این دسته‌بندی توسط هر یک از نفراتی که در مرحله قبل بودند، به طور جداگانه انجام شد)؛ ۵. تبدیل همه نظرهای استنتاج‌شده به توصیف‌های جامع و کامل؛ ۶. تبدیل توصیف‌های کامل پدیده تجربه‌های تدریس اثربخش به یک توصیف واقعی و مختصر و ۷. معتبرسازی نهایی.

اعتبارپذیری: در پژوهش حاضر نیز معیار اعتبارپذیری تا حد امکان رعایت شد. بدین شکل که پژوهش‌گران در تمام مراحل پژوهش هدف و سؤال پژوهش را در نظر داشتند و خط‌مشی خود را بر اساس آن تعیین کردند تا دسترسی به اطلاعات معتبر از مصاحبه‌شوندگان را مقدور سازند؛ پژوهش‌گران طی فرآیند جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها دیدگاه و استراتژی خود را مورد بازبینی قرار دادند.

قابلیت اعتماد: در این پژوهش نیز تلاش شد تا اصل اعتماد تا حد امکان رعایت شود. مراحل انجام پژوهش و تحلیل داده‌ها به روشنی توصیف شد تا هر خواننده و منتقدی بتواند آن را مورد بررسی قرار دهد. لازم به ذکر است که چندین بار فرایند پژوهش توسط پژوهش‌گران مورد ارزیابی و کنترل قرار گرفت.

انتقال‌پذیری: در انتقال‌پذیری از روش‌های ویژه کدگذاری در طول مرحله تحلیل داده‌ها استفاده می‌شود. برای محاسبه پایایی بازآزمون از میان مصاحبه‌ها چند مصاحبه به عنوان نمونه انتخاب شده و هر کدام از آن‌ها در یک فاصله زمانی کوتاه و مشخص دوباره کدگذاری شد.

تأییدپذیری: در پژوهش حاضر، شاخص‌های اولیه به دست آمده بر اساس مصاحبه‌ها توسط پژوهش‌گران تفسیر شد و پس از آن بار دیگر مراحل پژوهش و تحلیل داده‌ها توسط پژوهش‌گران بررسی شد.

یافته‌ها

در این پژوهش، اجرای مصاحبه با تأکید بر تجارب زیسته معلمان تازه‌کار از ویژگی‌ها و الزامات تدریس تحول‌آفرین معلمان ابتدایی بوده است؛ بنابراین پژوهش‌گر روند مصاحبه را با یک سؤال کلی آغاز می‌کرد و در ادامه متناسب با پاسخ‌های مشارکت‌کنندگان با طرح سؤال‌های دیگر، واکاوی تجارب زیسته این دسته از معلمان را بررسی می‌کرد تا از این طریق به اطلاعات اصیل دست یابد. در نهایت پس از تحلیل مصاحبه‌ها ۸۳ کد به‌دست آمد که بعد از حذف کدهای تکراری و ادغام کدهای مشابه در نهایت کدهای به‌دست آمده در ۴۲ کد باز، ۹ کد فرعی و ۴ درون‌مایه اصلی قرار گرفتند. این درون‌مایه‌ها عبارت‌اند از: «روابط انسانی»، «شایستگی‌های حرفه‌ای»، «شایستگی‌های عمومی» و «باورها و نگرش‌ها». هر کدام از این درون‌مایه‌ها دارای مقوله‌های فرعی و کدهای اولیه است که در جدول (۲) آمده است.

جدول ۲. کدهای اصلی، فرعی و اولیه احصاء‌شده از تجربیات مصاحبه‌شوندگان

کدهای اصلی	کدهای فرعی	کدهای باز
روابط انسانی	۱. معلم با دانش‌آموز	تعامل مناسب با فراگیر کنش‌گری اجتماعی
	۲. رسانه و خانواده	مسئولیت‌پذیری اجتماعی ارتباط رسانه‌ها با والدین تعامل رسانه
	۳. مدرسه و والدین	هماهنگی مدرسه با والدین تعامل مربی با والدین
شایستگی‌های حرفه‌ای	۱. مهارت‌های تدریس	آموزش چندبعدی روش تدریس خلاق توجه به اهداف عاطفی تدریس آموزش متمرکز
		آموزش مهارت بین فردی تدریس مشارکتی تدریس موقعیتی تعامل با محیط واقعی
		استفاده از روش‌های مناسب ارزشیابی
		دانش محتوایی مدیریت کلاس
	۲. دانش حرفه‌ای	

کدهای اصلی	کدهای فرعی	کدهای باز
		شناخت ویژگی‌های شناختی مخاطب شناخت ویژگی‌های عاطفی مخاطب شناخت ویژگی‌های اجتماعی مخاطب شناخت فرهنگ‌های محیطی توانایی آموزش مهارت‌های ارتباطی
		قابل اعتماد بودن مهربانی تعهد ملی تعهد رفتاری پذیرش (گشادگی)
شایستگی‌های عمومی	۱. ویژگی‌های شخصیتی	
		مسئولیت‌پذیری تفکر انتقادی حل تعارض تسهیل‌گری
	۲. مهارتی	
		احترام به ارزش‌های خانواده باور به فطرت متعالی انسان باور به نظام جمهوری اسلامی ملی‌گرایی
	۱. اخلاقی - ارزشی	
باورها و نگرش‌ها		نگرش مشاورگونه ایجاد انگیزه ایجاد محیط حمایت‌گر سلامت عاطفی جمع‌گرایی فضای مشارکتی
	۲. روان‌شناختی	

۱. روابط انسانی

۱-۱. معلم با دانش‌آموز

نقش الگویی معلم منحصر به فرد است و سفارش‌های اکیدی در دین اسلام در خصوص ویژگی‌های اخلاقی، اهمیت جایگاه و نقش خطیر بودن وظیفه‌ای که بر عهده دارد، شده است و احادیث و روایات و نظریات فراوانی در این باب وجود دارد. دانش‌آموزان، به‌ویژه دانش‌آموزان ابتدایی شدیداً تحت تأثیر معلم خود قرار گرفته و از گفتار و رفتارشان تقلید می‌کنند. در این باره مصاحبه‌شونده با کد (۱۶) اذعان داشت که:

«نقش الگویی معلم فوق‌العاده مهم است و گاه معلم در نظر دانش‌آموزان تا حد خدایی بالا می‌رود و به نوعی معلم را می‌پرستند، حتی تکیه کلام او را تقلید می‌کنند...».

همچنین مصاحبه‌شونده با کد (۱۰) مطرح کرد که:

«وقتی معلم خود را محدود به آموزش نکند و ارتباط او با کودکان فراتر از مدرسه باشد و به اتفاق‌هایی که برای بچه‌ها در فضاهایی چون زنگ تفریح و یا حتی در منزل و کوچه و ... می‌افتد توجه کند، موجب اثربخشی بیشتر او خواهد شد».

۱-۲. رسانه و خانواده

در این زمینه مصاحبه‌شوندگان درباره اهمیت رسانه و تأثیر آن در هویت‌بخشی به خانواده‌ها تأکید کردند. تأثیر رسانه بر خانواده‌ها و به تبع آن بر نهادینه کردن آموزش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان، موضوعی پیچیده و چندوجهی است. رسانه‌ها می‌توانند هم فرصت‌ها و هم چالش‌هایی را برای آموزش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان ایجاد کنند. خانواده‌ها به عنوان اولین و مهم‌ترین نهاد آموزشی، نقش بسیار مهمی در استفاده مؤثر از رسانه‌ها و نهادینه کردن آموزش مهارت‌های اجتماعی در فرزندان خود دارند. با ایجاد تعادل، نظارت بر محتوای رسانه‌ای و ایجاد گفتگو با فرزندان، خانواده‌ها می‌توانند به آن‌ها کمک کنند تا از مزایای رسانه‌ها بهره‌مند شوند و در عین حال از آسیب‌های آن در امان بمانند. در این رابطه مصاحبه‌شونده با کد (۱۶) اذعان داشت که:

«نهادهای رسانه‌ای باید برای بهبود مستمر دانش‌آموزان تلاش بکنند همچنین معلم مدیریت استفاده از رسانه‌ها و فن‌آوری‌ها و بهره‌گیری هوشمندانه و منتقدانه از آن‌ها را رعایت کرده و به دانش‌آموزانش نیز یاد بدهد».

همچنین مصاحبه‌شونده با کد (۵) مطرح کرد که:

«استفاده از رسانه‌های جمعی و تولید پخش برنامه‌های متنوع، جذاب و هم‌راستا با اهداف سند تحول، برای والدین می‌تواند کمک شایانی به نهادینه کردن آموزش‌های مدارس باشد».

۱-۳. مدرسه و والدین

ارتباط مؤثر بین خانواده و مدرسه، یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان است که برخی مصاحبه‌شوندگان درک این موضوع را در بحث تربیت فراگیران مهم دانستند (مصاحبه‌شوندگان با کد ۷، ۱۵، ۱۸). این ارتباط، با تقویت یادگیری، افزایش انگیزه و ایجاد حس مسئولیت‌پذیری در دانش‌آموزان، نقش بسزایی در شکل‌گیری

آینده آن‌ها ایفا می‌کند. زمانی که خانواده در کنار مدرسه، مفاهیمی را که دانش‌آموز در کلاس یاد می‌گیرد، تقویت کند، یادگیری عمیق‌تر و ماندگارتر می‌شود. والدین می‌توانند با پرسیدن سؤالات، انجام فعالیت‌های مرتبط با درس و ارائه توضیحات ساده‌تر، به دانش‌آموز در درک بهتر مطالب کمک کنند. علاوه بر این مصاحبه‌شونده با کد (۱۶) نیز اذعان داشت که:

«معلم حرفه‌ای در صورت نیاز باید با خانواده تعامل بسیار خوب و بالایی داشته باشد و بتواند بین مدرسه و خانواده هماهنگی لازم را ایجاد کند».

۲. شایستگی‌های حرفه‌ای

۲-۱. مهارت‌های تدریس

یافته‌های این بخش بر اهمیت مصاحبه‌شوندگان در مهارت‌های تدریس معلمان به‌عنوان یکی از عوامل کلیدی در شکل‌گیری شخصیت و رشد اجتماعی دانش‌آموزان اشاره می‌کند. برخی از مصاحبه‌شوندگان (کد ۶، ۱۵، ۱) اذعان داشتند که معلمان که از مهارت‌های تدریس قوی برخوردار هستند، می‌توانند محیطی امن، حمایتی و یادگیرنده را در کلاس درس ایجاد کنند که در آن دانش‌آموزان بتوانند مهارت‌های اجتماعی خود را توسعه دهند. مهارت‌هایی چون: تسلط بر محتوای آموزشی، انتخاب روش‌های تدریس مناسب، ارائه بازخوردهای سازنده، ایجاد محیط یادگیری فعال، ایجاد محیط یادگیری مشارکتی. در این رابطه مصاحبه‌شونده با کد (۱) اذعان داشت که:

«معلم باید تسلط کافی بر محتوای دروس ابتدایی داشته باشد و بتواند آن را به روش‌های ساده، جذاب و قابل فهم به دانش‌آموزان منتقل کند، معلمان ابتدایی باید از روش‌های تدریس متنوع و خلاقانه استفاده کنند و از فرصت‌های یادگیری متنوع و متناسب با سطح و سبک یادگیری مخاطبان استفاده کنند و تفاوت‌های فردی در تدریس را به کار ببرند و از محتوای مناسب و معنادار استفاده کنند».

علاوه بر این مصاحبه‌شونده با کد (۷) اذعان داشت که:

«در مقطع ابتدایی دانش‌آموزان به تنبیه و تشویق بسیار حساس هستند، به همین دلیل معلم تا جایی که ممکن است تنبیه را محدود کند و تشویق را نیز مرتب تکرار نکند».

۲-۲. دانش حرفه‌ای

دانش حرفه‌ای معلمان نیز یکی از ویژگی‌هایی بود که مصاحبه‌شوندگان (کد ۱۲، ۹، ۲، ۳) بر آن تأکید داشتند. آن‌ها اذعان داشتند که معلمی که از دانش حرفه‌ای کافی چون: مهارت در رشته تخصصی، شناخت روش‌های آموزش، ویژگی‌های مخاطب، ویژگی‌های محیط‌های اجتماعی و تکنولوژی‌های نوین برخوردار است می‌تواند محیط یادگیری فعال و پویا را در کلاس درس ایجاد کند. این محیط به دانش‌آموزان فرصت می‌دهد تا به‌طور فعال در فرایند یادگیری مشارکت کنند و مهارت‌های تفکر انتقادی، حل مسئله و همکاری خود را تقویت کنند. در این رابطه مصاحبه‌شونده با کد (۲) مطرح کرد:

«در دوره ابتدایی معلمان باید با اصول دانش رفتاری، آگاهی دادن به دانش‌آموزان با توجه به شرایط زمان و آموختن استفاده از فناوری باعث رشد چندجانبه آن‌ها شوند».

مصاحبه‌شونده با کد (۱۲) ذکر کرد که:

«معلم برای اینکه بتواند توجه دانش‌آموزان را بیشتر جلب کند باید شناخت دقیق و جامعی از نیازها، توانایی‌ها، علائق و زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی مخاطبان خود داشته باشد. این شناخت باعث می‌شود ارزش‌ها و ضد ارزش‌ها و هنجارها و ناهنجارهای خانواده آن‌ها را بشناسد و با همدلی و هم‌زبانی در موضوعات مختلف از آن شناخت استفاده کند».

۳. شایستگی‌های عمومی

۳-۱. شایستگی شخصیتی

ویژگی‌های شخصیتی معلم، به همان اندازه که دانش حرفه‌ای او اهمیت دارد، در فرآیند آموزش و نهاده شدن مطالب در ذهن دانش‌آموزان مؤثر است. مصاحبه‌شوندگان در این زمینه بر ویژگی‌های شخصیتی چون: تعهد، قابل اعتماد بودن، صبر و شکیبایی، پذیرش بدون قید و شرط، قدرت رهبری، همدلی، نظم و انضباط تأکید داشتند. علاوه بر این، ویژگی‌های مثبت شخصیتی معلم موجب می‌شود تا دانش‌آموزان آن‌ها را به‌عنوان الگو در نظر گرفته و با الگوبرداری از ایشان به افراد موفق و مؤثری در جامعه تبدیل شوند. در ارتباط با اهمیت ویژگی‌های شخصیتی مصاحبه‌شونده با کد (۱۱) اذعان داشت که:

«ویژگی‌های شخصیتی معلم از هر چیزی مهم‌تر است. معلم باید قبل از هر چیز، صبور بوده و سرشار از عاطفه و مهربانی باشد و نیز شیوه‌های برقراری ارتباط عالمانه، عاقلانه و عاشقانه با محیط و افراد و به‌ویژه فراگیران را بداند و با آن‌ها ارتباط درست برقرار کند».

۳-۲. مهارتی

برخی از مصاحبه‌شوندگان (کد ۸، ۶، ۳) از مهارت‌های معلمان به‌عنوان یکی از عوامل کلیدی در موفقیت فرایند آموزش و پرورش اشاره کردند. این مهارت‌ها به‌طور مستقیم بر نحوه درک دانش‌آموزان از مطالب، انگیزه آن‌ها برای یادگیری و نهادینه شدن آموزش‌ها در ذهن آن‌ها تأثیر می‌گذارند. مهارت‌هایی چون: برقراری ارتباط مؤثر، گوش دادن فعال، ایجاد نظم و انضباط، حل تعارضات نقش بسیار مهمی در اثربخشی آموزش و نهادینه شدن آن در دانش‌آموزان دارد. در زمینه مهارت عاطفی و نگاه شاگردپروری مصاحبه‌شونده با کد (۸) بیان کرد که:

«در بعد تربیت عاطفی آموزش مهارت‌های ارتباط با دیگران، نحوه برخورد در موقعیت، درک دیگران، توانایی بحث و گفتگو و تحلیل نظرات با استفاده از دلایل و منطق تمرین آموزش داده شود».

همچنین مصاحبه‌کننده با کد (۶) در ارتباط با اهمیت ارتباط غیررسمی با فراگیر ذکر کرد که:

«معلم باید مهارت‌های میان‌فردی و گروهی در تعاملات اجتماعی، توانایی در برقراری ارتباط مؤثر را داشته و آن‌ها را به دانش‌آموز بیاموزد».

۴. باورها و نگرش‌ها

۴-۱. اخلاقی-ارزشی

باورها و الزامات عملی به اصول اخلاقی و ارزش‌های دینی معلم به‌عنوان الگویی برای دانش‌آموزان دیگر مقوله‌ای بود که برخی مصاحبه‌شوندگان بر آن به‌عنوان عاملی برای شکل‌گیری شخصیت و ارزش‌ها تأکید داشتند. چنانچه معلمان به اصول اخلاقی، مذهبی و ارزش‌های اجتماعی باور داشته باشند و به آن متعهد باشند و این باورها را در رفتارهای خود نمایان سازند، می‌توانند محیط یادگیری ایجاد کنند که در آن دانش‌آموزان نه تنها دانش‌های جدید کسب می‌کنند، بلکه به افرادی مسئولیت‌پذیر، همدل و دارای اخلاق نیک تبدیل می‌شوند و به‌صورت ناخودآگاه این ارزش‌ها را درونی کرده و به‌عنوان الگوی رفتاری خود قرار می‌دهند. در ارتباط با پابندی معلم به اصول اخلاقی و ارزشی مصاحبه‌شونده با کد (۱۶) ذکر کردند که:

«معلم باید به اصول اخلاقی پایبند باشد و بیشتر بر ارزش‌های مثبت و خوبی‌ها تمرکز کرده و صحبت کند، نه از بدی‌ها، امر و نهی هم کمتر داشته باشد».

۲-۴. روان‌شناختی

در ارتباط با اهمیت این مقوله مصاحبه‌شوندگان با توجه به تجربه خود در نقش معلمی بر درک نیازهای عاطفی، اجتماعی، روانی اشاره کردند و اذعان داشتند که معلمان می‌بایست با فراهم آوردن محیط امن و حمایتی برای رشد و شکوفایی کودکان در جهت رشد همه‌جانبه آن‌ها گام برمی‌دارند. در واقع نگرش روان‌شناختی و مشاوره‌ای معلم، نقش بسیار مهمی در رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان و ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان دارد. این نگرش به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا نه تنها اطلاعات جدید بیاموزند، بلکه با به کارگیری این مهارت‌ها از جمله مهارت‌های اجتماعی در آینده به افرادی موفق و اجتماعی تبدیل شوند. در زمینه نگرش‌ها و باورهای روان‌شناختی معلمان، مصاحبه‌شونده با کد (۱۰) اذعان داشت که:

«معلم اثربخش اجتماعی، آشنا به اصول روان‌شناختی، فعال و دغدغه‌مند، مورد اعتماد همه، صبور و الگو برای شاگردانش باشد».

همچنین مصاحبه‌کننده کد (۱۲) ذکر کرد که:

«یکی از راه‌ها و روش‌های ایجاد انگیزه، استفاده از مثال‌ها و سناریوهای واقعی برای نشان دادن مفاهیم اجتماعی و تربیتی است. آشنایی معلمان با مراحل رشد شناختی، اجتماعی و عاطفی کودکان و آموزش بر اساس این اطلاعات می‌تواند موجب شکل‌گیری یک محیط حمایت‌گر و صمیمی شود».

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی مؤلفه‌های تدریس تحول‌آفرین معلمان مقطع ابتدایی انجام شده است. یافته‌های پژوهش بر اساس تجارب زیسته معلمان دوره ابتدایی نشان داد که در تدریس تحول‌آفرین و اثربخش برای معلمان ابتدایی، توجه به عواملی همانند روابط انسانی، شایستگی‌های حرفه‌ای، شایستگی‌های عمومی و باورها و نگرش‌ها مهم است.

یافته‌های پژوهش در بخش «روابط انسانی» نشان داد که بر اساس نظر صاحب‌نظران و خبرگان حوزه آموزش، روابط انسانی نقش مهمی در نهادینه شدن تدریس و یادگیری عمیق‌تر دارد. این روابط که شامل ارتباط معلم با دانش‌آموزان، رسانه با خانواده و مدرسه و

والدین می‌شود، می‌تواند نقش مهمی در نهادینه‌شدن آموزش‌های مدرسه در ابعاد اجتماعی حیات طیبه داشته باشد. این یافته‌ها با نتایج پژوهش نیسی و همکاران (۱۴۰۲)، دوتو^۱ (۲۰۱۵)، الهای و دیگران^۲ (۲۰۱۹)، که بر اهمیت روابط انسانی و ارتباطات بین معلم و دانش‌آموز و این مهم که روابط معلم-شاگرد تأثیر مستقیم و غیرمستقیم بر پیامدهای تحصیلی دانش‌آموزان دارد، همسو می‌باشد.

یافته‌های این بخش از پژوهش بدین معناست که ارتباط مؤثر در مدارس برای تقویت روابط مثبت، بهبود نتایج تحصیلی و ایجاد یک محیط یادگیری فراگیر ضروری است (چیو و دیگران^۳، ۲۰۲۱). ارتباط مؤثر، اساسی‌ترین رکن یک فرایند تدریس موفق است. معلم باید بتواند به‌طور مؤثر با دانش‌آموزان خود ارتباط برقرار کند تا اطلاعات را به‌روشنی انتقال دهد و دانش‌آموزان را به مشارکت فعال در فرآیند یادگیری ترغیب کند (شعبانی، ۱۴۰۱). زبان بدن و ارتباطات غیرکلامی معلم، مانند لحن صدا، تماس چشمی و حالات چهره، می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر یادگیری دانش‌آموزان داشته باشد (سان و دیگران^۴، ۲۰۲۱). کیفیت ارتباط معلم با دانش‌آموزان با بهبود عملکرد تحصیلی آن‌ها ارتباط مستقیم دارد. معلمانی که مهارت‌های ارتباطی قوی دارند و می‌توانند با دانش‌آموزان به‌طور مؤثر ارتباط برقرار کنند، در انتقال مفاهیم و ایجاد یک محیط یادگیری پویا، موفق‌تر هستند. این امر به درک بهتر مفاهیم توسط دانش‌آموزان و بهبود عملکرد آن‌ها در آزمون‌ها و تکالیف درسی منجر می‌شود (یو و دیگران^۵، ۲۰۲۱ و پوردا و دیگران^۶، ۲۰۲۲). ارتباط مثبت و حمایت‌گر معلم با دانش‌آموزان می‌تواند به کاهش مشکلات رفتاری، افزایش بهزیستی روانی و خودباوری آن‌ها کمک کند (کادیمه و دیگران^۷، ۲۰۲۰ و گروگوری و دیگران^۸، ۲۰۲۰).

ابزارها و شیوه‌های مختلفی برای بهبود ارتباطات رسمی و غیررسمی بین معلمان و فراگیران وجود دارد که یکی از آن‌ها استفاده از رسانه‌ها و آموزش‌های آنلاین است. رسانه‌ها با ارائه برنامه‌های آموزشی، مستندها، فیلم‌ها و بازی‌های آموزشی، می‌توانند فرصت‌هایی

1. Duță

2. Elhay, et al

3. Chiu et al

4. Sun et al

5. You et al

6. Roorda et al

7. Cadime et al

8. Gregory et al

برای یادگیری غیررسمی در خانه فراهم کنند (رایدوت و دیگران^۱، ۲۰۲۲). این نوع یادگیری، می‌تواند به‌طور قابل توجهی به درونی‌سازی مفاهیم و توسعه مهارت‌های تفکر انتقادی و حل مسئله در دانش‌آموزان کمک کند. همچنین، رسانه‌ها می‌توانند فرصت‌هایی برای یادگیری خارج از کلاس درس فراهم کنند و به دانش‌آموزان کمک کنند تا دانش و مهارت‌های خود را در موقعیت‌های واقعی به کار گیرند (هتو و دیگران^۲، ۲۰۲۳).

یافته‌های بخش دوم پژوهش نشان داد که شایستگی‌های حرفه‌ای در نهادهای آموزش ابعاد اجتماعی حیات طیبه نقش داشته باشد. این شایستگی‌ها شامل مهارت‌های تدریس و دانش تخصصی است. این یافته‌ها با نتایج پژوهش جلالی (۱۴۰۲)، غلام‌پور و همکاران (۱۳۹۹)، فرناندز و دیگران^۳، ۲۰۲۲ و یرزت و دیگران^۴، ۲۰۱۸. که بر دانش حرفه‌ای معلمان و استانداردهای لازم برای انجام تدریس مؤثر تأکید دارند همسو می‌باشد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که استفاده از روش‌های تدریس متنوع، تدریس به زبان ساده و قابل فهم، ارائه مثال‌های عملی و مرتبط، ارائه بازخورد سازنده و مفید به دانش‌آموزان در مورد عملکرد آن‌ها، راهنمایی آن‌ها برای بهبود یادگیری، ایجاد محیطی حمایتی و مثبت، طرح سؤالات و فعالیت‌های جذاب، تشویق دانش‌آموزان به پرسش و پاسخ موجب بهبود فرایند یادگیری می‌شود (شعبانی، ۱۴۰۱). لذا توجه سیاست‌گذاران آموزشی و معلمان به ارتقای مهارت‌های تدریس، آشنایی با روش‌های نوین تدریس، ارزشیابی و دانش و مهارت‌های تخصصی امری ضروری است.

در این راستا لازم است تا معلمان با تسلط بر محتوای درسی و روش‌های تدریس فعال، فعالیت‌های یادگیری معناداری را طراحی و اجرا کنند تا بتوانند دانش‌آموزان را به‌طور فعال در فرایند یادگیری مشارکت دهند. این فعالیت‌ها می‌تواند شامل کار گروهی، پروژه‌های تحقیقاتی، بازی‌های آموزشی و غیره باشد (داراینگ و دیگران^۵، ۲۰۲۲). معلمان با انتخاب و به کارگیری فن‌آوری‌های مناسب و طراحی فعالیت‌های یادگیری تعاملی، می‌توانند یادگیری را برای دانش‌آموزان جذاب‌تر و مؤثرتر کنند (باتز و دیگران^۶، ۲۰۲۱). بازخوردهای مؤثر و

-
1. Rideout et al
 2. Heo et al
 3. Fernández-Batanero et al
 4. Uerzet et al
 5. Darling-Hammond et al
 6. Bates et al

سازنده معلم به عنوان بخشی از دانش حرفه‌ای آن‌ها، نقش مهمی در هدایت یادگیری دانش‌آموزان و اصلاح اشتباهات آن‌ها دارد (هتتی و دیگران، ۲۰۰۷). معلمان باید بازخوردهای خود را به گونه‌ای ارائه دهند که به دانش‌آموزان کمک کند تا نقاط قوت و ضعف خود را بشناسند و برای بهبود عملکرد خود تلاش کنند. بازخوردهای مؤثر باید به موقع، مشخص، هدف‌مند و قابل درک باشند و به دانش‌آموزان انگیزه و راهنمایی لازم را برای پیشرفت ارائه دهند.

یافته‌های بخش سوم پژوهش نشان داد که شایستگی‌های عمومی و ویژگی‌های شخصیتی معلم در نهادهای آموزش ابعاد اجتماعی حیات طیبیه نقش دارد. این شایستگی ویژگی‌های شخصیتی و مهارتی معلمان را دربر می‌گیرد. نتایج پژوهش مرادی دولیسکانی و همکاران (۱۳۹۹)، مصطفوی و همکاران (۱۴۰۳)، محمدپور و همکاران (۱۳۹۸)، مولینا و دیگران^۲، ۲۰۲۴، باخرو^۳، ۲۰۱۷ و سواروانتو و دیگران^۴، ۲۰۲۴ که نشان دادند ویژگی‌های شخصیتی و شایستگی‌های عمومی معلمان همانند خلاقیت، هوش، تفکر حل مسئله، تفکر انتقادی و مسئولیت‌پذیری برای معلمان دارای اهمیت است با یافته‌های این پژوهش همسو می‌باشد. از آنجا که شایستگی‌های عمومی و ویژگی‌های شخصیتی معلم، نقشی فراتر از انتقال دانش در فرایند یادگیری دانش‌آموزان ایفا می‌کنند، این ویژگی‌ها به طور مستقیم بر کیفیت روابط معلم و دانش‌آموز، فضای کلاس درس و در نهایت میزان درونی‌سازی مفاهیم توسط دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند (لی و همکاران^۵، ۲۰۲۵). لذا توجه سیاست‌گذاران آموزش و پرورش بر فرایند جذب معلمان و اجازه ورود معلمان دارای شایستگی‌های رفتاری و شخصیتی مناسب امری ضروری است.

شایستگی‌های عمومی و ویژگی‌های شخصیتی معلم، نقش بسیار مهمی در درونی کردن یادگیری‌های دانش‌آموزان دارند. معلمان با داشتن ویژگی‌هایی مانند؛ همدلی، صبر، انگیزه، تعهد و مهارت برقراری ارتباط مؤثر، می‌توانند محیط یادگیری ایجاد کنند که در آن، دانش‌آموزان نه تنها مفاهیم را به خوبی یاد می‌گیرند، بلکه آن‌ها را عمیقاً درک کرده، به خاطر

-
1. Hattie et al
 2. Molina-Moreno et al
 3. Bakhru
 4. Sudarwanto et al
 5. Li et al

می‌سپارند و در زندگی خود به کار می‌گیرند (گارسیا و دیگران^۱، ۲۰۲۲، اوزمیز و دیگران^۲، ۲۰۲۱). معلمان با داشتن ویژگی‌هایی مانند همدلی، صبر، احترام به تفاوت‌های فردی و مهارت برقراری ارتباط مؤثر، می‌توانند روابط معنادار و حمایت‌گری با دانش‌آموزان خود ایجاد کنند (پوتری و دیگران^۳، ۲۰۲۵). این روابط، حس تعلق، امنیت و اعتماد به نفس را در دانش‌آموزان تقویت می‌کند و آن‌ها را به مشارکت فعال در فرایند یادگیری و درونی‌سازی مفاهیم تشویق می‌کند (بدوی^۴، ۲۰۲۴).

در بخش چهارم یافته‌های پژوهش نشان داد که باورها و نگرش‌های معلم در نهادینه کردن آموزش ابعاد اجتماعی حیات طیبه نقش دارد؛ که باورها و ارزش‌ها شامل ویژگی‌های اخلاقی-ارزشی و روان‌شناختی معلم است. این یافته‌ها هماهنگ است با نتایج پژوهش اسدیان و همکاران (۱۳۹۵)، رحمانی زاهد و همکاران (۱۳۹۷)، صفدری (۱۴۰۲)، Gilemkanova et al. (2022)، Kulikova (2012)، Shabbazova et al. (2022) که بر بعد اعتقادی، باورها و ارزش‌های معلم و همچنین اهمیت درک روان‌شناختی فراگیران در فرایند تدریس تأکید کردند همسو می‌باشد.

در تبیین این نتایج می‌توان اذعان داشت که معلمان ابتدایی که دارای سلامت عاطفی هستند و به نظام جمهوری اسلامی، ملی‌گرایی، ارزش‌های خانواده و فطرت متعالی انسان باور دارند همچنین در رابطه با دانش‌آموزان نگرش مشاورگونه داشته و محیط حمایت‌گری را برای دانش‌آموزان ایجاد می‌کنند، فضای امنی را برای یادگیری دانش‌آموزان مهیا می‌سازند. همچنین از آنجا که دانش‌آموزان به‌ویژه در دوره ابتدایی، معلم را به‌عنوان یک الگو در نظر می‌گیرند، لذا ویژگی‌های اخلاقی و روان‌شناختی معلم به‌صورت یک الگوی عملی برای دانش‌آموزان محسوب می‌شود.

معلمانی که دارای ارزش‌های اخلاقی و ویژگی‌های روان‌شناختی مطلوب هستند، می‌توانند محیط یادگیری ایجاد کنند که در آن، دانش‌آموزان نه تنها به دنبال کسب دانش باشند، بلکه به رشد اخلاقی، اجتماعی و هیجانی خود نیز اهمیت دهند. معلمان با داشتن ویژگی‌های اخلاقی مانند صداقت، عدالت، مسئولیت‌پذیری، احترام و همدلی، به‌عنوان

-
1. García-Carrión et al
 2. Ozamiz-Etxebarria et al
 3. Putri et al
 4. Badawi

الگوهای رفتاری برای دانش آموزان عمل می کنند (لورومن^۱، ۲۰۱۴). دانش آموزان با مشاهده این ویژگی ها در معلمان خود، به طور ناخود آگاه آن ها را درونی سازی کرده و در رفتار و تعاملات خود با دیگران به کار می گیرند. این امر به شکل گیری شخصیت اخلاقی و رشد اجتماعی دانش آموزان کمک می کند. معلمان با داشتن باورهای ارزشی قوی و انتقال آن به دانش آموزان، می توانند به یادگیری آن ها معنا و هدف ببخشند (دنا و دیگران^۲، ۲۰۲۴). وقتی دانش آموزان درک کنند که یادگیری آن ها به رشد شخصی و بهبود جامعه کمک می کند، با انگیزه و اشتیاق بیشتری در فعالیت های یادگیری شرکت می کنند. این امر به درونی سازی مفاهیم و کاربرد آن ها در زندگی واقعی کمک می کند. معلمان با ترویج ارزش هایی مانند احترام به تفاوت ها، همکاری و مسئولیت پذیری در کلاس درس، می توانند فرهنگی ایجاد کنند که در آن، دانش آموزان احساس تعلق و ارزش داشته باشند و با یکدیگر همکاری کنند (کوکران اسمیت^۳، ۲۰۲۱).

این پژوهش همانند سایر پژوهش ها با محدودیت هایی مواجه بود، از جمله اینکه جامعه به معلمان ابتدایی شهر کرج محدود بود که می توان این موضوع را در پژوهش های دیگر شهرستان های استان یا سایر شهرها انجام داد. با توجه به یافته های پژوهش برگزاری دوره های روش تدریس تحول آفرین همانند ایفای نقش، داستان گویی، بحث گروهی، استفاده از روش های تدریس فعال مانند؛ یادگیری مبتنی بر مسئله، یادگیری مبتنی بر پروژه و یادگیری همیارانه، یادگیری مشارکتی و بهره گیری از ابزارهای دیجیتال مانند؛ بازی های آموزشی، شبیه سازی های کامپیوتری و پلتفرم های آموزش آنلاین برای افزایش توانمندی های تخصصی، شایستگی های عمومی و محوری، ابعاد روان شناختی و تقویت یادگیری عملی فراگیران پیشنهاد می گردد. همچنین استفاده از معیارهایی همانند داشتن حداقل ۴ سال سابقه تدریس و تجربه تدریس در پایه های مختلف ابتدایی و گذراندن حداقل ۴۰ ساعت دوره های آموزش ضمن خدمت روش تدریس، سنجش توانایی ها و استعداد های لازم برای استخدام معلمان مورد توجه قرار بگیرد.

-
1. Lauermann
 2. Dena et al
 3. Cochran-Smith

تعارض منافع

نویسندگان مقاله هیچ گونه تعارض منافی را گزارش نکرده‌اند.

سپاسگزاری

نویسندگان مقاله بر خود لازم می‌دانند که از معلمان و راهبران آموزشی مدارس شهر کرج که در این پژوهش همکاری کردند صمیمانه تشکر کنند.

منابع

- ادیب، یوسف؛ فتحی آذر، اسکندر و عینی پور، جواد. (۱۳۹۴). *ادراک معلمان از ویژگی‌های تدریس مؤثر؛ یک بررسی پدیدارشناختی*. پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، ۱۲(۴۴): ۱۲۲-۱۱۰. https://journals.au.ir/article_534369.html
- اسدیان، سیروس؛ ربیعی، محسن؛ قاسم‌زاده، ابوالفضل. (۱۳۹۵). *رابطه اخلاق حرفه‌ای و اعتماد سازمانی با توانمندسازی روان‌شناختی معلمان*. نشریه مطالعات اخلاق کاربردی، ۶(۲۲): ۱۹۰-۱۶۵. doi:10.22081/jare.2017.45016
- ترکاشوندی، پروین؛ رنج دوست، شهرام؛ عظیمی، محمد و عصاره، علیرضا. (۱۴۰۲). *طراحی و اعتبارسنجی الگوی تدریس نهاده‌شده در آموزش علوم تجربی دوره ابتدایی*. پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، ۱۴(۱): ۱۸-۱. Doi: 10.0486/JSRE.2022.1942886.2014
- جلالی، مهری؛ سروش، محمدمهدی؛ کمپجانی، علی‌اکبر. (۱۴۰۲). *تربیت معلم و شکل‌گیری هویت حرفه‌ای دانشجو معلمان زبان انگلیسی*. نقد زبان و ادبیات خارجی، ۲(۳۰): ۲۳۸-۲۱۱. doi:10.22081/cjls.2023.103683
- رحمانی زاهد، فهیمه؛ هاشمی، زهرا؛ نقش، زهرا. (۱۳۹۷). *مدل یابی علی خلاقیت: نقش شبکه‌های تعامل معلم-دانش آموز و نیازهای بنیادی روان‌شناختی*. اندیشه‌های نوین تربیتی، ۱۴(۱): ۵۴-۳۱. doi: 10.2051/jontoe.2017.13947.1667
- شعبانی، حسن. (۱۴۰۱). *مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روش‌ها و فنون تدریس)*. تهران: انتشارات سمت. جلد اول.
- صحب، علی. (۱۴۰۳). *تطبیق مؤلفه‌های تربیت دینی حاکم بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با دیدگاه ابن‌سینا*. پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، ۳۲(۶۳): ۹۰-۶۱. https://iej.hu.ac.ir/article_209160.html

صفدری، سعید. (۱۴۰۲). تعامل باورها و عواطف در شکل‌گیری هویت معلم: روایت پژوهی تجربیات زیسته یک استاد دانشگاه. فصلنامه مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، ۳۵(۲):

Doi: 10. 8310/pma.2023.3119. ۷۰۷-۷۳۴

غلام پور، میثم و آیتی، محسن. (۱۳۹۹). عوامل مؤثر بر تکوین هویت حرفه‌ای معلم: روایت پژوهی رویدادهای زندگی یک معلم. علوم تربیتی، ۲۷(۲): ۱-۲۲. <https://doi.org/10.22055/edus.2020.34294.3078>

فتحی، معصومه؛ سعدی پور، اسماعیل؛ ابراهیمی، صغرا؛ دلاور، علی. (۱۴۰۲). شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های شایستگی حرفه‌ای معلمان و ارائه مدل مفهومی در تراز جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه علمی تربیت اسلامی، ۱۸(۴۶): ۱۴۶-۱۲۵.

کاویانی، حسن؛ لیاقتدار، محمدجواد؛ زمانی، بی بی عشرت؛ عابدینی، یاسمین. (۱۳۹۶). فرآیند یادگیری در کلاس معکوس: بازنمایی از برنامه درسی تجربه‌شده در آموزش عالی.

فصلنامه مطالعات برنامه درسی آموزش عالی، ۸(۱۵): ۲۱۴-۱۷۹. https://www.csajournal.ir/article_53553.html

گودرزی، مهدی؛ معاضدیان، آمنه؛ اسدزاده، حسن؛ صداقت، مستوره. (۱۴۰۳). اثربخشی الگوی تدریس مبتنی بر معنای زندگی بر سرزندگی تحصیلی و انگیزش تحصیلی در

دانش‌آموزان. فصلنامه تعلیم و تربیت، ۴(۲): ۸۵-۹۹. <https://qjoe.r/article-1-2539-fa.html>

محمدپور، ابراهیم؛ خوش قشلاقی، مژده. (۱۳۹۸). مقایسه ویژگی‌های شخصیتی معلمان دانش‌آموخته دانشگاه فرهنگیان با معلمان دانش‌آموخته سایر دانشگاه‌ها: یک مطالعه

مقایسه‌ای در استان کردستان. نشریه توسعه حرفه‌ای معلم، ۴(۱): ۱-۱۹. https://tpdevelopment.fu.ac.ir/article_953.html

مرادی دولیسکانی، مرتضی؛ محمدی مهر، مژگان. (۱۳۹۹). بررسی ارتباط بین اخلاق حرفه‌ای و کیفیت تدریس در بین اساتید دانشگاه علوم پزشکی ارتش. راهبردهای آموزش در علوم

پزشکی، ۱۳(۳): ۱۴۳-۱۵۰. https://edcbmj.r/browse.php?a_code=A-10-1040-1&sid=1&slc_lang=fa

مرادی، رضوان؛ معظمی، مجتبی. (۱۴۰۲). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر تدریس خلاقانه معلمان. پژوهش‌های برنامه‌ریزی درسی و آموزشی، ۱۳(۲): ۵۳-۶۴.

https://journals.au.ir/article_707502.html

مصطفوی، سید مسعود؛ حیاتی، عرفان؛ رنجبر، محمدحسین. (۱۴۰۳). بررسی رویکرد تربیت معلم شایسته بر اساس اسناد تحولی آموزش و پرورش. مجله پژوهش و مطالعات علوم

اسلامی، ۳۱-۲۳: ۶۳. https://www.sfc.ir/article_47781.html

معارف‌وند، زهرا؛ محقق، فاطمه. (۱۴۰۴). شناسایی عوامل مؤثر بر کاربست اخلاق حرفه‌ای در معلمان. فصلنامه پژوهش در آموزش معارف و تربیت اسلامی؛ ۶(۴)، ۳۲-۷.

مهرابی نیا، مینا؛ خامسان، احمد؛ آیتی، محسن. (۱۴۰۱). عوامل تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان بر مبنای روش بنیاد بخشی نظریه. نشریه پژوهش‌های کیفی در علوم رفتاری، ۱(۲): ۴۳-۵۵.

نیسی، عارفه؛ تقوایی نیا، علی و فیروزی، محمدرضا. (۱۴۰۲). اثربخشی الگوی تعلیمی بر کمک‌طلبی تحصیلی و بهبود روابط معلم-دانش‌آموز. فصلنامه پژوهش‌های نوین روانشناختی، ۱۸(۷۰): ۲۶۹-۲۷۱. DOI: 10.2034/JMPR.2023.16529.

References

- Abedi, E. A. (2024). Tensions between technology integration practices of teachers and ICT in education policy expectations: implications for change in teacher knowledge, beliefs and teaching practices. *Journal of computers in education*, 11(4), 1215-1234.
- Badawi, H. (2024). Exploring Classroom Discipline Strategies and Cultural Dynamics: Lessons from the Japanese Education System. *Tafkir: Interdisciplinary Journal of Islamic Education*, 5(1), 1-12.
- Bakhr, K. M. (2017). Personal competencies for effective teaching: A review based study. *Educational Quest-An International Journal of Education and Applied Social Sciences*, 8(spl), 297-303.
- Chiu, M. M., & Khoo, L. (2021). Effects of peer learning on cognitive and affective outcomes: A meta-analysis. *Review of Educational Research*, 91(1), 71-105.
- Cochran-Smith, M. (2021). Rethinking teacher education: The trouble with accountability. *Oxford Review of Education*, 47(1), 8-24.
- Dai, Y., Liu, A., & Lim, C. P. (2023). Reconceptualizing ChatGPT and generative AI as a student-driven innovation in higher education. *Procedia CIRP*, 119, 84-90.
- Darling-Hammond, L., Flook, L., Cook-Harvey, C., Barron, B., & Osher, D. (2020). Implications for educational practice of the science of learning and development. *Applied Developmental Science*, 24(2), 97-140.
- De Boer, M., & Zeiler, K. (2024). Qualitative critical phenomenology. *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 6(3), 1-25.
- Dena, S., & Darmawan, D. (2024). Character Development of Students in Public High School 4 Surabaya Through the Role of School Culture and Parenting Style. *EduInovasi: Journal of Basic Educational Studies*, 4(1), 417-428.
- Duță, N. (2015). From theory to practice: the barriers to efficient communication in teacher-student relationship. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 187, 625-630.
- Elhay, A. A., & Hershkovitz, A. (2019). Teachers' perceptions of out-of-class communication, teacher-student relationship, and classroom environment. *Education and Information Technologies*, 24, 385-406.
- Evans, L. (2025). Reconceptualizing effective professional development for teachers: shifting from causal chains and generativity to complexity and employee-centrism. *International Journal of Leadership in Education*, 3(16), 1-23.

- Fernández-Batanero, J. M., Montenegro-Rueda, M., Fernández-Cerero, J., & García-Martínez, I. (2022). Digital competences for teacher professional development. Systematic review. *European Journal of Teacher Education*, 45(4), 513-531.
- Gilemkhanova, E., Khusainova, R., & Khairutdinova, M. (2022). Teachers' values as predictors of socio-psychological safety in a classroom. *ARPHA proceedings*, 5, 515-530.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of educational research*, 77(1), 81-112.
- Hofer, S. I., Nistor, N., & Scheibenzuber, C. (2021). Online teaching and learning in higher education: Lessons learned in crisis situations. *Computers in Human Behavior*, 121, 106789.
- Jacob, F. I. L. G. O. N. A., John, S. A. K. I. Y. O., & Gwany, D. M. (2020). Teachers' pedagogical content knowledge and students' academic achievement: A theoretical overview. *Journal of Global Research in Education and Social Science*, 14(2), 14-44.
- Kerkhoff, S. N., & Makubuya, T. (2022). Professional development on digital literacy and transformative teaching in a low-income country: A case study of rural Kenya. *Reading Research Quarterly*, 57(1), 287-305.
- Kilag, O. K. T., Malbas, M. H., Miñoza, J. R., Ledesma, M. M. R., Vestal, A. B. E., & Sasan, J. M. V. (2024). The views of the faculty on the effectiveness of teacher education programs in developing lifelong learning competence. *Journal of Higher Education and Academic Advancement*, 1(2), 92-102.
- Kim, J., & Castelli, D. M. (2021). Effects of gamification on behavioral change in education: A meta-analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(7), 3550.
- Kulikova, T. I. (2012). Psychological Culture of a Class Teacher as the Foundation of Modern Schoolchildren's Psychological Security. *Psychology in Russia*, 5, 458.
- Lauermann, F. (2014). Teacher responsibility from the teacher's perspective. *International Journal of Educational Research*, 65, 75-89.
- Li, L., Kanchanapoom, K., Deeprasert, J., Duan, N., & Qi, Z. (2025). Unveiling the factors shaping teacher job performance: exploring the interplay of personality traits, perceived organizational support, self-efficacy, and job satisfaction. *BMC psychology*, 13(1), 1-13.
- Liu, Q., Zheng, X., Liu, Y., Wu, L., Zhang, S., Zhang, N., & Wang, Q. (2024). Exploration of the characteristics of teachers' multimodal behaviours in problem-oriented teaching activities with different response levels. *British Journal of Educational Technology*, 55(1), 181-207.
- McCaughren, S. (2021). Embracing new ways of learning and teaching: Sustaining student engagement in the learning and teaching of practice skills. In *Handbook of research on applying universal design for learning across disciplines: Concepts, case studies, and practical implementation* (pp. 137-148). IGI Global.
- Mohiman, A. U., Ullah, N., & Zafar, J. M. (2024). Identification of Information and Communication Technologies' (ICTs) Needs regarding Professional Development and Modern Teaching Methods for Madarassa Teachers. *Pakistan Journal of Humanities and Social Sciences*, 12(2), 1855-1862.
- Molina-Moreno, P., Molero-Jurado, M. D. M., Pérez-Fuentes, M. D. C., & Gázquez-Linares, J. J. (2024, August). Analysis of personal competences in teachers: a

- systematic review. In *Frontiers in Education* (Vol. 9, p. 1433908). Frontiers Media SA.
- Muzari, T., Shava, G. N., & Shonhiwa, S. (2022). Qualitative research paradigm, a key research design for educational researchers, processes and procedures: A theoretical overview. *Indiana Journal of Humanities and Social Sciences*, 3(1), 14-20.
- Petiot, O., Visioli, J., & Kermarrec, G. (2025). The emotional labor of physical education teachers in 'difficult contexts': An inductive analysis of the most significant moments of their career. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 30(3), 266-281.
- Prastikawati, E. F., Adeoye, M. A., & Ryan, J. C. (2024). Fostering effective teaching practices: Integrating formative assessment and mentorship in Indonesian preservice teacher education. *Indonesian Journal on Learning and Advanced Education*, (IJOLAE), 6(2), 230-253.
- Putri, H. A., Siswanto, D. H., & Suryatama, H. (2025). Development of Student Book as a Means to Instill Social Care, Honesty, and Responsibility to Enhance Academic Achievement in Elementary School. *International Journal of Learning Reformation in Elementary Education*, 4(01), 1-17.
- Qi, H. (2022). Idea of Teaching Reform Based on Achievement-oriented. *Advances in Educational Technology and Psychology*, 6(6), 74-84.
- Shabbazova, D., Abduhalimova, Y., & Abdunazarova, Z. (2022). Psychological and pedagogical factors of developing literacy of primary class students based on personal value approach. *Journal of positive school psychology*, 6(9), 3707-3712.
- Sudarwanto, T., & Sulistyowati, R. (2019). The effect of pedagogic competence, professional competence, social competence, and teachers' personal competence on teachers' performance in marketing program. *KnE Social Sciences*, 982-987.
- Sun, Y., & Pan, Y. (2021). The effects of teachers' nonverbal communication on students' learning: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 33(2), 521-548.
- Uerz, D., Volman, M., & Kral, M. (2018). Teacher educators' competences in fostering student teachers' proficiency in teaching and learning with technology: An overview of relevant research literature. *Teaching and Teacher Education*, 70, 12-23.
- Vijayakumar Bharathi, S., & Pande, M. B. (2024). Does constructivism learning approach lead to developing creative thinking skills? The mediating role of online collaborative learning environments. *Journal of Computers in Education*, 7(55), 1-37.
- Zhi, R., & Wang, Y. (2023). English as a foreign language teachers' professional success, loving pedagogy and creativity: A structural equation modeling approach. *Thinking Skills and Creativity*, 49, 101370.